

د

خوشحال خان خټک

د څلوريزو غورچاڼې

Ketabton.com

ته يو طلسم يې، بې اعتباره
له خاکه، باده، له آبه، ناره
اول هم هېڅ وي، بيا به هم هېڅ شي
په ځان خبر شه، د خدای د پاره

تيرا مې وليده، راغلم تر سواته
پښتون مې وليد، دا لوی لوی ذاته
عقل همت مې، د چا نه وليد
په بېرته راغلم، ناست یم ملا ماته

چرته غره ولاړې، په باد مغروره

حباب ته گوره، بلا دې دوره

نیستی هستي یې، فنا کېدل دي

واړه ستا چار ده، درته حضوره

چې په کې لوی شي، بې مصلحته

خونه خالي شي، له برکته

تر بد بخت زویه، نېکبخته لور ښه

فرزند دې نه وي، بې سعاده

چې د شيخيه، نمط لرينه

شيخي دې كاندي، په ډيره سپينه

خواني به ولې، ابته ځينه

ښه مخ دې گوري، شراب دې څښينه

څو تجربه نه کړې، خپل زويه، ورونه

هومره د ديو، په کار مه مونه (مونهل = وياړل)

زويه هغه دی، چې ځان څرگند کا

گنه بهتر دی له زويه، لونه

خو چې توانېږې، هومره نافع اوسه
تل تل د نېکو د خصلت واضع اوسه
سود يې تر جود تر کرم د پاسه دی
د خدای د پاره متواضع اوسه

خومره دې خوا ده، وما ته ډکه
چې تشوې يې، په ما فلکه
هم دې پيري کړه، په ما تعيينه
هم دې مېرځي کړه، د مغول رالکه

حیران یم پاکه، پروردگارہ
تا چہ پیدا کړل، دا دواړه داره
محتاج هېڅ نه یې، د څه د پاره
دا هومره نقش، هومره نگاره

خپله خبره، ده مرغلره
بې فکره مه وایه، خپله خبره
پند مې په یاد لره، که مې نېکخواه گنې
څو چې توانېږې، خبره نغره

خواره حيرانه، بني آدمه

په هېڅ غمجنه، په هېڅ بې غمه

خاندې، وژارې، وژارې، خاندې

دا چار دې تل وي، له عمره سمه

خواره حيرانه، بني آدمه

چې دې خمير دى، خاورې له غمه

يو دم كه وخاندې، په دا دنيا كې

بيا دې ژړا وي، په خو خو دمه

د چا چې ډک وي، زرگی له رازه
که په ویل یې، نه کا خوله وازه
یا یې له خولې نه، څه بوی روان شي
یا به یې رنگ وي، د مخ غمازه

د خپل غلیم سره، په توره جنگ کړه
نه چې بسکنځلې، د بسڅو رنگ کړه
پرهار په زړونو، د ژبې مه ږده
د نامردی، له کاره ننگ کړه

د بنو خبره ده، په هر چا فرضه
درته به وکړم، پوره دوه عرضه
د بدخواه ومنه، د بنځو مه منه
له مرگه مه تښته، تښته له قرضه

د کوب و چوب دی، دا خو اقوامه
اوله عورته، واوره اې خامه
آسونه، خرونه، مریونه، وورکي
بل رعیت دی، په دا تمامه

د مرد چې نه وي، لمن خیرنه

پاک وي په ژبه، پاک وي په ژمنه

که زر بلا وي، اندوه دې نه کا

فربستی به واروي، بلا له ده نه

د ملوکانو د قرب بامونه

لوړ دي پرې مه خپڅه، په ډېر گامونه

که ناگهانه، ورځنې ورغړې

روغ به بیا نه مومي، خپل اندامونه

راشه بنېگنه، د ونو گوره

خپل ځان په نمر کا، بل کا تر سیوره

په سنگ یې ووله، مېوه درواچوي

خصلت له ونې، واخله اې وروره

سڅا په هر چا، په خپلو لا بڼه ده

په بڼو ویلو، ژبه گویا بڼه ده

د بڼو دلبرو، سره خدا بڼه ده

خوشحال خټک ته، دنیا په دا بڼه ده

سردار ته بويه، دا يو خو خيزه

چې مېړنى وي، زما عزيزه

داد و دهش لري، دين و دانش لري

نه بې راستۍ وي، نه بې تميزه

بنځه چې ځوانه ده، هومره صحت ده

خو چې زړه ده، هومره زحمت ده

اولاد چې بد راوړي، مېرمن مه وينه

اولاد چې ښه راوړي، وينځه نعمت ده

بنځه چې خلاصه وي، له هره عيبه
زړه يې خالي وي، له مکره، رييه
په مصلحت به يې، چپرته بيا مومې
مگر پيدا شي، چپرته له غيبه

غضب ملوک لره، دروغ ملا لره
بخل غني لره، فحش نسأ لره
دا څلور توکه، هرگوره بد دي
فکر چې راغی، په زړه کې ما لره

که راست گویی لري، پاکه عفيفه ده
که زرخیده ده، په ذات شريفه ده
که لور د پير ده، که دا يې نه وي
بده، کثيفه ده، گنده، خفيفه ده

که سروري غواړې، د هرچا وړونی شه
پرده پوشي کوه، لکه پړونی شه
که بد گفتار دی، که بدکردار دی
چې عذرخواه شي، اواره کړونی شه

که سروري غواړي، اواره کړونی شه
پاره دوزي کوه، نه پاره کړونی شه
چې بد له تا وکا، په خرڅ یې وسپاره
ته یې وکار ته، ننداره کړونی شه

که عقل ورک شي، له دې جهانه
هېڅ پاتې نه شي، اې زما جانه
هېڅوک به نه وایي چې زه نادان یم
هریو به ښه گڼي، ځان له لقمانه

که مرد یې مه پرېږده مردی له دسته

مرد دی د پاسه، ښځه ده پسته

مرد چې تر ښځې، پورې زبون شي

مردی یې نیست شوه، ښځه شوه هسته

که هر څو ښه ده، چې تېرېدونې ده

دنیا په پچه، نه پرېدونې ده

که ښه کړې، ښه کړه، که بد کړې، بد کړه

کرده د هېچا، نه هېرېدونې ده

له بدې اوسپنې، کره توره سازه
په غوڅول شي، بيا بد آوازه
که يې په منځکو، په عنبر کې ځای کړې
بدبوی به بيا ځي، له بده پيازه

له تا چې بيم کا، ورځنې بيم کړه
مه يې محروم کړه، مه يې نديم کړه
په زور که هر څو، د ده د پاسه يې
حذر ترې بويه، کار د حکيم کړه

مهر نېکانو سره جاوید لره
تل زړه له دویو سره سفید لره
بدان که هر خو لایق د بدو وي
نه چې یکلخت یې محروم نومید لره

نېکان عزیز دي، له خپله رویه
ښه کړه له بدو سره خوش خویه
په باغ کې هره ونه اوبه مومي
تروه ترخه وي، خوږه خوشبویه

وفا ترې مه غواړه، دا دوه درې څيزه

چې بې وفا دي، زما عزيزه

يو آس، بل ښځه، که هر څو ښه وي

درېيمه توره، ورسره نيزه

هند کې تورسکان دي، له موره پلاره

پښتانه واړه سره سپين اې ياره

تاثير که تخم، آب و هوا لري

ته واړه وگڼه، له کردگاره

یو بخت، بل عقل، دا دواړه څیزه

د مور له بطنه وي، زما عزیزه

که د څښتن دی، که د مریی دی

که پې مېرمن لري، که پې کنیزه

آزار د خوږې دی، آزار د لاس دی

له دواړو خلاص دی، هغه چې ناس دی

سړی به نه وي، هغه به دد وي

چې په دا دواړه، توکه الماس دی

امید که گورې، بهتر د بیم دی

عطا پرې مه نیسه، که دې غلیم دی

چې له اعدا سره، په مدارا وي

دا کار د چا دی، کار د حکیم دی

اې چې حکیم و علیم دې نوم دی

ورکړې اخلې، کار دې معلوم دی

شیرین ژوندون دې، ورباندې تریخ کړ

خوشحال چې نه وژنې، حکمت دې کوم دی

بلبل د گل دی، گل د بلبل دی

بلبل هورې غواړه، هورې چې گل دی

مینه به پټه، د هېچا نه شي

خپل بوی د مښکو، په ځان چغل دی

بنياد د چارې، په مصلحت دی

بیا د مردانو، په ښه همت دی

چې سره یو شي، دا دواړه توکه

واړه دولت دی، عزت، حرمت دی

په خصلتونو کې، عدل، انصاف ښه دی

له ښو، له بدو، سره زړه صاف ښه دی

چې څوک دې غاښ مات کا، ته یې هم غاښ مات کړه

که عذرخواه شي، غاښ یې معاف ښه دی

څوک چې آشتي غواړي، که دې غلیم دی

«والصلح خیر» ځای د تسلیم دی

عفوه بهتره تر انتقام دی

ښکې په بدو کار د کریم دی

خوشحال که هرڅو، فاجر، فاسق دی
عیب یې مه کره، شیخه! عاشق دی
چې پارسایان دي، په خپل خدمت ځي
د خدای د فضل، فاجر لایق دی

خوشرنگ تر بازه، مرغ زرین دی
باز مې په قدر کې، ترې صد چندین دی
څه شو که لوی لوی، وزر پرې پورې وي
کرگس کرگس دی، شاهین شاهین دی

د کور پرېښونه، شرم پیغور دی
هر ځای چې وزېږې، هغه دې کور دی
په هر کال یې، په ځاله تاخت کېږي
هغه شاهین دی، هغه یې کور دی

د ما د یار، په یاری کار دی
که مسلمان دی، که زار دار دی
که مهر مینه وفا راستي لري
نور څه یې مه گوره چې پوره یار دی

سړی که ښه دی، په ښه گفتار ښه دی

گفتار که ښه دی، په ښه کردار ښه دی

گفتار صورت گڼه، کردار معني دی

چې سره یو شي، دا دواړه کار ښه دی

سل دوستان لږ دي، یو دښمن بد دی

چې ډېر دښنه لري، ځای یې لحد دی

په ښه سلوک سره، پردي خپلېږي

چې خپل پردي کا، کله بخرد دی

بنايست د بنځې، د مار يکسان دی
ظاهر يې مه گوره، باطن يې وران دی
بنځه په زړه کې، څو څو بلا لري
که مار په خوله کې، د زهرو کان دی

بنکاره په هر څه، د چارې بند دی
قدر له بنځې، د مرد دوه چند دی
ځينې سړي دي، چې ډيره برېت لري
جوړ يې له بنځې، سره پيوند دی

عقل د مڅکې یا د آسمان دی

چې دواړه نه لري، هغه حیوان دی

عقل د مڅکې، د مور د نسه دی

چې د آسمان دی، د دبستان دی

نی چې واهه شي، وایي عذاب دی

چې غیبتونه کړي، مگر ثواب دی؟

غیبت تر زنا نه تېری یادېږي

نی منع شوی، په کوم کتاب دی؟

هغه چې لمونځ نه کا، که دې خپل پلار دی
ادب یې هېڅ مه کړه، په دین کې خوار دی
پرېرډه چې ومري، زړه سوی پرې نه بویه
که په فاقه کې، لیل و نهار دی

هندو چې بت و ته هسې نسکور دی
مومن مخ ایښی د کعبې په لور دی
دا دواړه توکه، رسم و عادت دي
ویده عالمه، مطلب څه نور دی

هنر چې نه لري، که مې پسر دی

چې شوک يې یاد کا، درد مې د سر دی

که بېگانه وي، چې یگانه وي

یا مې لېمه دی، یا مې ځیگر دی

بار د اوبنانو په خرونو لېښ نه شي

جام د مستانو په صوفیانو څېښ نه شي

د وینې له حاله ویده خبر نه دی

شو چې له خپله خوبه نه راوینې نه شي

ٻانهه كه هر شو د سترگو زب لري

چې ورڪاره شي، بلا آسب لري

زويه كه بنه دي، تور دي د سترگو

زويه كه بد شي، ماران د چب لري

اور وړانده ته په تاو مفهوم شي

وسترگور ته خرگند معلوم شي

هغه چې پرېوخي واور ته رنگ واخلي

هر شوک خبر دي چې اور پي نوم شي

بدخواه دې کوم دی، چې دې په بدو ویاړي
نېکخواه دې کوم دی، چې دې بهبود غواړي
که هرڅو خوی د پرښتو حاصل کړې
له چا به ته ژاړې، څوک به له تا ژاړي

بته تل لامبي، اوبه تل مومي
بدبوی یې ولې، له تنه درومي؟
بدبوی یې ځکه درومي له تنه
هره بلا ځي، د دې تر کومي

پرې مې سلام دی، هغه چې می خوري
خدای یې دارو کړه که په دود یې دی خوري

اول خلوت، بیا ښه صحبت بویه
می دې په صوت د چنگ و نی خوري

پنځه دې گوتې دي، که یوه نه وي
د نورو گوتو، چار به دې څه وي؟
د لاس خوبی ده، په پنځو گوتو
چې سره جوړې وي، کار به دې ښه وي

پونڊه په اور کې، ګونه ګونه شي
کاني په اور کې، گچ يا چونه شي
عادت به هېچرې د ناکس نور نه شي
که اور يې پورې په درونه شي

په باغ په راغ کې، کرل هرڅه شي
په خپل خپل اصل، بيا واره وشي
که لويول يې په شودو پي وي
مولی مولی ده، نور څه به نه شي

په خپله پوهه، که ذوفنون وي
ويل چې نه مني، په کې جنون وي
دولت ته ورسې، ټينگ يې ونه نيسي
قابل يې مه گڼه چې، په رای زبون دی

په دا به پوه شي، هغه چې کس وي
ډېرې رمې لره، يو شرمښ بس وي
چې يو بڅری، د اور پيدا شي
په مخ يې وړی، انبار د خس وي

په رنگ په خوی کې، سره پرخی وي

په مرتبو کې سره تېری وي

يو سيند تر بله پورې لکه لښتی وي

يو غر تر بله پورې لکه غونډی وي

په زړه کې خړيکه، د ښکاري ولاړه شي

هی هی نارې وهي، بوره یې غاړه شي

چې سره ونښلي، د ښکار بازونه

زرکه د دواړو، له منگولو ولاړه شي

په سړیتوب کې، واړه یکسان دي

که مومنان دي، که کافران دي

ایمان د چا دی، د مومنانو

ایمان یې نشته، چې کافران دي

په مخ که هر څو، صاحب جمال وي

ننه په زړه کې، افعي افعال وي

که زر تسبیح لولي، باور پرې مه کړه

بښې مې واړه، د مکر جال وي

تازي چې زور شي، په قدر خر شي
مزرى چې زور شي، تر شغال بتر شي
زور دې دماغ، د خوانى نه کا
په دا ويل دې، هر څوک خبر شي

جهان که واړه، سره اوبه شي
دا دوه بېړۍ به په ډوبه نه شي
يوه بېړيه چې څوک رښتيني وي
بله چې وړي په چا ماړه شي

چې بد اندېش وي، چې بد آموز وي
چې بد گويي لري، واړه بد روز وي
که ته لويي غواړې، لويي په چا مه کړه
نېکان په دواړه، کونه فېروز وي

چې ترس د خدای لري، مرگ يې په ياد وي
زړه به يې کله، په ظلم ښاد وي
تل به يې مټ وي، په ښو ښو چارو
مخ به يې هرکله، په عدل و داد وي

چې څوک سوگند کا، کار یې څرگند وي

سر د دروغو، زر زر سوگند وي

سوگند به خوري، چې راست گويان وي

د دروغجنو، سوگند کمند وي

چې خوی یې نه وي، صورت زیبا لري

لکه ښه لوبښی، خالي غوغا لري

ښه مخ په مثل، لوبښی د زرو دی

ښه خوی په لوبښي کې، خوږه حلوا لري

چې د تازي سره، د پتو رگ وي
کله تازي غونډې، په لار يې تگ وي
رنگ ته يې مه گوره، عمل يې گوره
که سور که سپين وي، که تور که برگ وي

چې درست په مېنک و په عنبر ډوب وي
چې په گنده گۍ ککړ شي، خوب وي
قران چې لولي، هرگوره بد کا
چې بيا په فسق و فساد معيوب وي

چې ذات يې بد وي، اصل ناپاک لري
گنده به فعل، گنده به ژواک لري
زاغ و زغن گوره، بلبل، توتي گوره
خپل خپل پرواز کا، خپل خپل خوراک لري

چې سر يې خوږ نه شي، سرې چې داغ کېږدي
هرڅوک پوهېږي، ځان ته بلا ږدي
له چا چې جنگ کېږي، روغه په زړه لره
هونسيار په جنگ کې، د روغې ځای پرېږدي

خينې كه وينځې وي، لکه مېرمنې وي

خينې مېرمنې د وينځو كڼې وي

عقل هنر بويه، په آدمزاد كې

مپوه چې ښه لري، قدر د ونې وي

خو دا جهان دی، دا هسې تل شي

خپل دې پردی شي، پردی دې خپل شي

د بل وي، ستا شي، په يوه دم كې

هغه چې ستا وي، هغه د بل شي

څوک چې ډوډۍ، د دهقانی خوري

خواړه د حورو، د مهمانی خوري

چې يې په ظلم خوري، واړه يې زهر شه

که شولانونه، د سلطانی خوري

خپل بد خويونه، بد خوی هنر گڼي

په ځان که خاورې وي، خاورې هم زر گڼي

په ځان چې څه وي، بل هم هغه گڼي

يو چې کافر وي، بل هم کافر گڼي

خوشحاله زور شوې، سرې چې زور شي

د مهوشانو، له مينې مور شي

ته خو زړېږې، لا مين کپړې

زړه به دې کله ترې مور يا سور شي

دا يو خو توکه د وقوف دار دی

باز د مير بڼکار دی، زر د تجار دی

کتاب د چا دی؟ د دانشمند دی

بنځه د مرد ده، مڼک د عطار دی

د بادشاهانو چې امرگان دي

د يوه بحر ولې شان شان دي

وياله چې لويه وي، که کم لښتي وي

اودس پاکي لره، واره يک سان دي

د بيم په ځای کې، سړی ملا وي

چې يې اميد وي، هورته خوشحال وي

هغه په خړو اوبو نظر نه کا

چې تل يې بخره آب زلال وي

د چا چې د ننه، سینه په درد وي

دمه يې عينې په آه سرد وي

که مرد د لاندې وي، بنځه د پاسه

په دواړه توکه، ظفر د مرد دی

د ځان دښمن دی، دښمن چې یار گڼي

دښمن چې یار گڼي، مرگ دې تیار گڼي

هوښیار به ځان، د نادان په شمار گڼي

نادان هغه دی، چې ځان هوښیار گڼي

د خپلې خونې، دېوال که کور وي

د خپلې خونې، په څښتن خور وي

زيست و روزگار يې، په کې خوندي وي

لونښی کالی يې، په ده کې بور وي

دروغ د چا دی، د کم ذات، د وړي

يا د کمزوري، په قوت لږي

چې دا يې نه وي، دروغ به ولې کا؟

دروغ چې کاندي، خور وي په سړي

دروغ وعده دې، په ما رښتيا لگي

ترخه د ښکليو، لکه حلوا لگي

د ښو ناوک دي، په نورو نه پسندم

پرېرډه چې واړه، په زړه زما لگي

درياب چې لوی دی، هومره هوار درومي

شور و غوغا نه کا، په خو کرار درومي

سېلاب په خو څاڅکي، غږ پر کا

بقايې نه وي، په ډېر تلوار درومي

د غرونو کاني، تر حساب تېر دي
خه واره کاني، د لال په څېر دي
که اهل ووينم، زه به ترې څار شم
اهل څوک نشته، نااهل ډېر دي

دنيا څو ډېره، هومره يې غم ډېر وي
چې نه وي، نه خورې، هم يې الم ډېر وي
هستي نيستي يې، دواړه بلا دي
خوبي يې دا ده، چې ورته کم ډېر وي

د وطن ونې، چندن اګر دي
خاورې يې واړه، مېنک و عنبر دي
که سراى و نورو و ته سنگېر دى
کاني يې واړه، ما ته سره زر دي

ډېر دي چې ډيرې د شيخى بوسي
ډېر دي چې مې خوري، رندى کې اوسي
بنده د چا يم؟ د هغه کس يم
چې يې نيولې، تر سره يوسي

زرشوی د زرو، په حال خبر وي

چې چپرته خېژي، په کوم مقر وي

زر به په سپینو شگو کې نه مومي

شگې یې تورې، تر خاکستر وي

زور که بادشاه وي، که اولیا وي

د ځوانې بڼې، ځنې بلا وي

زور یې که هر څه، د ځان مزدور شه

د ځوانې بڼې، نوره هوا وي

زويه هغه دى، چې خوى د باز لري
لوى لوى ښكارونه، لوى لوى پرواز لري
نه خوى د چرگې، نه خوى د زاغ كا
چې ځان د غولو، خوراك ته ساز لري

ډيره دې كله، د پښتانه شي
چې د مغول په، منصب يې زړه شي
مغول كمزورى، غليم بې رحم دى
كله يې زړه وي، چې پښتون ښه شي

ډیره غاښونه مې، جدا جدا وایي
ځواني دې ولاړه، راته همدا وایي
چې چا ته وگورم، یا چا ته وځاندم
راته دادا وایي، کاکا، بابا وایي

سترگې چې نه وي، مخ به پساله نه شي
خوی یې چې بد شي، د خپل کاله نه شي
فهم که وکړې، دا حال به ووينې
عیب چې ډېر شي، عیب باله نه شي

سخ د هغو دی، چې بې خبر دي
بې غمه خوب کا، په خوب و خور دي
روزگار په غم دی، د خبردارو
چې په زرگونو، فکرونو سر دي

سخي که لک ورکا، وده ته کک وي
بخيل که کک ورکا، وده ته لک وي
د هغو ورکړه، په ورکړه مه نيسه
چې ورکا زړه يې، له غمه ډک وي

سړي په اصل، سره يکسان دي
که چوهري دي، که بادشاهان دي
فرق يې په فعل، په خوی هنر وشو
خکه دوی هسې، سره شان شان دي

سړي په خپلو، سره بې غمه وي
ونه په خپلو، وليو محکمه وي
د چا چې نه وي، خپل زويه، ورونه
سيالي يې کله، له سياله سمه وي

سړي په مثل، کاني د کوه دي
په خو خو رنگه، گروه گروه دي
چې جواهر دي، په کې کم کم شته
نابود بدرنگ يې، انبوه انبوه دي

سړی چې ځوان وي، د جونو ځان وي
زور يې په څنگ کې، لکه سوهان وي
زاره که ښه کا، جونه دې نه کا
جن دې هاله کا، که دی سلطان وي

سړی چې زور شي، زبون په تن شي
حواس يې نور شي، په زړه هېرجن شي
لطيف خواږه دې خوري، دخول دې کم کا
که کا نوخيزه، چې پرې ميین شي

سړی چې زور شي، ورنځ ته جوړ شي
که ډېر هوښيار دی، په عقل بوړ شي
چې بې ايمان وي، حرص يې زيات وي
که ايمان دار وي، له هر څه موړ شي

سړی چې ولامبي، په اوبو پاک شي
سپي لا بدبوی شي، چې خو نمناک شي
احمق چې ولولي، خو کتابونه
په څه خو لوسته، یاوه کاواک شي

سړی که زور وي، ښه زویه ځوان لري
څه به اندوه لري، څه به ارمان لري
د پلار ښه زویه، دوباره عمر دی
بد زویه پلار لره، بلا شان شان لري

سړی که وړونی شي، آواره کړونی شي
د لویو لویو، بخرو به وړونی شي
راشه په خپلو، سترگو یې وگوره
فایده یې کومه ده، سپی چې خوړونی شي

سړی هغه دی، چې نوش و نېش وي
نه بدگويي لري، نه بد اندېش وي
په هره چاره کې، همت په ځای لري
که مال و ملک لري، که خوار دروېش وي

سگان د بدر، له نوره جنگ لري

گونگت د منځکو، له بويه ننگ لري

سره زر څه نور څه دي، زرنیخ څه نور دي

څه شو که بریښي، د زرو رنگ لري

سهیل چې وخبږي، اوږي تمام شي

زېرمه د ژمي، د سر انجام شي

په اته میاشتي، هسې هوا وي

چې د ځوانانو په کې هر کار شي

شاهان بل اور دي، چي هر څه نغري

اعوان سڪروٽي، د اور بخري

چي يو بخري، ڄان ته پري نه ڊدي

هونبيار به تل وي، واور ته ڄري

شرم يي نشته، ڄاروي خو ڊار لري

نه هومره مهر، په مور په پلار لري

فرق د سريو، ڄارويو هومره دي

چي شرم مهر په خپل مقدار لري

بئخه چي ڊڪه شي، كه ڪيني مار راوري

مار بنه، نه زويه، چي ناهموار راوري

گل چي نه رنگ لري، نه بوي بنه ڪاندي

بنه دا چي ونه، بوٽي خار دار لري

بئخي په اصل، ڪري ناسمي دي

په عقل ڪمي، په دين هم ڪمي دي

شومت يي اور دي، چي چيرته لگي

په دم پيري، په دم آدمي دي

بڼځې د هېچا، په رگ ریشه نه دي

څرگنده چر ده، وفا پېشه نه دي

په خپل مقصود دي، په غرض سود دي

په نورو چارو کې، همېشه نه دي

بڼځې بڼه څيز دي، که په مخ بڼکلې وي

له موره پلاره، پاکې زوولې وي

که دا يې نه وي، زر دې په گور شي

چې نه ليدلې، نه چا کتلې وي

بښخې طرارې دي، بښخې مکارې دي
بښخې مکاری دي، بښخې طرارې دي
که هر خو یارې دي، بښخې اغیارې دي
بښخې اغیارې دي، که هر خو یارې دي

بښخې له ځایه، په عقل کمې دي
سمې به نه شي، پیدا ناسمې دي
وفا ترې مه غواړه، په یاری یې مه ویاړه
که دې محرمې دي، که نامحرمې دي

بنکلی هغه ده، صفت یې ښايي

په هر هر ځای یې، وگړي ستايي

هغه د بنکلیو، په شماره نه ده

چې د کور ډمه یې، ستاینه وایي

ښه به ترې څه غواړې، هغه چې تل بد وي

هم په بازل بد وي، هم په ساتل بد وي

د بل علاج وشي، د خپل علاج نه شي

چې دې بدخواه شي، تر بل نه خپل بد وي

ښه خوی، بد خوی کېږي، بدخوی، ښه کېږي

په صحبتونو که څوک پوهېږي

نافه د هوږې، په بوی خوشبوی شي

حنظل شکر و سره خوږېږي

عشق چې په خپلو، موجونو سر شي

تر اباسینده، لا زورور شي

بلا یې لیرې، هر څه په مخ وږي

چې کاني بوتې، په مخه ور شي

عشقه ستا واره، چارې اوترې دي

چې زورور يې، واره بهترې دي

تر مرگه پورې، سره نظر لري

خلمي بازونه، جونې کوترې دي

عفو کرم دې، په هر چا عام نه وي

په کس ناکس دې، دا کار مدام نه وي

کس چې خطا وکا، باندې عطا بويه

ناکس لا بد شي، چې انتقام نه وي

عمر که ډېر شي، بيا دې هفتاد شي

تر دا د پاسه، لکه رماد شي

چې د ځوانۍ، ساعت راياد شي

په هر زمان مې، پسې فرياد شي

غشي چې ډېر ولي، بڼه تيرانداز شي

چې مشق د خط کړي، وخط ته ساز شي

کار د محنت دی، د مشقت دی

ورو ورو په هر هر، هنر ممتاز شي

غشی چې راشي، په واړه تن لگي

گوره رسا لگي، که برسېرن لگي

بده خبره تر غشي بده ده

د زړه په سر باندي د مرد و زن لگي

غشی چې سم وي، گوزار پرې ښه کېږي

چې ښه سم نه وي، گوزار پرې نه کېږي

راستي په هرڅه کې، لکه سره زر ده

په لاس که زر لرې، په زر هر څه کېږي

غشى د ٲينگې، لنيدي خطا شي
د نرمې سستي، گوزار رسا شي
بڼه ٲېره توره، په لاس کې واوري
د پخې تورې، گوزار بلا شي

غليم هوښيار بڼه دي، كه مرگ دې غواړي
ډېر به تر جنگه، په آشتۍ وياړي
هوښيار چې نه دي، غليم يې مه گڼه
پرېرډه په خپله، به خپل ځان وژاړي

غم به د دين خوري، چې مومنان دي

دا نور غمونه، واړه اسان خوري

چې دين يې نه وي، که په تخت کېني

بناډي يې غم ده، که بادشاهان دي

غم چې په زړه کې د دلارام لري

گرم دی که فکر، د ننگ و نام لري

چې يار يې څه وي، هسې دې دی وي

که دين د کفر، که د اسلام لري

فتني د بنځو، هرگوره ډېرې دي
په شيطاني تر، شيطانه تېرې دي
لکه لټکه، هسې ټکي لري
زهر په خوا کې، بنکلي برسېرې دي

فرزند که بڼه، د سترگو نور شي
د سترگو نور شي، د زړه سرور شي
فرزند که بد شي، غاښ دې رنځور شي
غاښ چې رنځور شي، نو د امبور شي

فرزند که هرڅو، د پلار عاصي شي
چې پلار ته پرېوځي، بيا په خلاصي شي
خدای په بنده باندي، لا ډېر ميین دی
له هر گناهه په توبه خلاصي شي

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**